

Onderwijsmaterialen voor Nieuwkomers

Woordenschat:

Kleuters:

- **Klein beginnen** door A. van den Berg e.a. (2010)

Praktische handvatten en suggesties voor tweede taalonderwijs aan kleuters. Klein beginnen is er voor kleuters die weinig of geen ervaring hebben met de Nederlandse taal. De lessen zijn onderverdeeld in thema's.

- **Speel je wijs door** I. Smegen (2012)

100 kant en klare dramalessen die ingezet kunnen worden ter bevordering van de taalontwikkeling.

- **Kijkje hier kijkje daar** N. Moerland en A. van Lankveld (Graviant)

Voor 4 t/m 10 jarigen die net in Nederland zijn aangekomen en bezig zijn met Nederlands als tweede taal. Met behulp van leuke plaatjes en gesproken teksten wordt getracht om kinderen woorden bij te brengen die in het dagelijks leven vaak terugkomen. Dit gebeurt in leuke spelvormen. De cd-rom is zelfstandig te gebruiken na een korte introductie. Specifieke computerkennis is in principe niet nodig

- **Woorden in prenten** deel 1 en 2 door Josée Coenen (2012)

Handleiding voor woordenschatonderwijs aan de hand van prentenboeken. Voor leerkrachten die lesgeven aan anderstalige leerlingen in de onderbouw en middenbouw van de basisschool.

- **Laat wat van je horen:** Nederlandse taal voor kleuters in meertalige groepen

Door M. van Kleef, M. Boers (1990)

De doelgroep van deze methode is oudere anderstalige kleuters (5 tot 6 jaar) die al enigszins aanspreekbaar zijn in het Nederlands. Het kan gebruikt worden in groepen met anderstalige en Nederlandstalige kleuters samen.

De methode heeft als doel het zo goed mogelijk stimuleren van de Nederlandse taalontwikkeling van allochtone kleuters, het uitbreiden van de receptieve en productieve woordenschat, het vergroten van het luistervermogen, het stimuleren van de spreekvaardigheid en het bevorderen van een goede spreekhouding en een goede luisterhouding.

- **Knoop het in je oren:** Nederlandse taal voor kleuters in meertalige groepen

Door M. van Kleef (1990)

De methode is bedoeld voor allochtone kleuters in groep 1 van de basisschool, m.n. 4- en 5-jarige kleuters die vrijwel onanspreekbaar zijn in het Nederlands. Eventueel kunnen oudere anderstalige kleuters die weinig taalvaardig zijn in het Nederlands, met de lessen meedoen

Vanaf groep 3:

- **Mondeling Nederlands nieuw** (CED groep)

Methode voor het ontwikkelen van de mondelinge taalvaardigheid van Nieuwkomers.

- **Horen, zien en schrijven** (Bazalt)

Pragmatische en thematische methode voor het leren van de Nederlandse taal. Bestaat uit; werkboekjes met luister CD's. Sluit aan bij de thema's van Mondeling Nederlands nieuw.

- **Kijkje hier kijkje daar** N. Moerland en A. van Lankveld (Graviant)

Voor 4 t/m 10 jarigen die net in Nederland zijn aangekomen en bezig zijn met Nederlands als tweede taal. Met behulp van leuke plaatjes en gesproken teksten wordt getracht om kinderen woorden bij te brengen die in het dagelijks leven vaak terugkomen. Dit gebeurt in leuke spelvormen. De cd-rom is zelfstandig te gebruiken na een korte introductie. Specifieke computerkennis is in principe niet nodig

- **Woorden in prenten** deel 1 en 2 door Josée Coenen (2012)

Handleiding voor woordenschatonderwijs aan de hand van prentenboeken. Voor leerkrachten die lesgeven aan anderstalige leerlingen in de onderbouw en middenbouw van de basisschool

- **NT2 cd** door Erik Benkers

Woordenschattoefeningen voor kinderen die Nederlands als tweede taal moeten leren.

- **Stenvert NT2 bloks** (Stenvert)

Om beginnende woordenschat te oefenen. Groep 3 t/m 8

- **Beeldwoordenboek** D. Faber&T. Roorda (2009)

Om kinderen zelfredzaam te maken in de dagelijkse taal.

Grammatica:

- **Zien is snappen** door Josée Coenen en Marije Heijdenrijk (2010)

Een visuele handleiding over taalonderwijs Nederlands. Zien is snappen behandelt Nederlandse taalverschijnselen, zoals lidwoorden, meervouden enz. De werkvormen komen uit cooperatief leren.

- **De Bovenkamer** door Josée Coenen en Marije Heijdenrijk

Een visueel opzoekboek kleurengrammatica voor niet-Nederlandstaligen én Nederlandstalige kinderen vanaf 8 tot 14 jaar. In het boek kunnen de leerlingen zien hoe je zinnen maakt; hoe je werkwoorden vervoegt en kunnen ze opzoeken wanneer je nu *deze* of *dit* gebruikt.

Het legt de Nederlandse taalverschijnselen uit, die voor anderstaligen niet zo vanzelfsprekend zijn.

Deze boeken zijn te gebruiken naast meerdere reguliere taalmethodes.

Sociaal emotioneel:

- **F.C. de wereld**

Door: Evelien van Asperen en Jan Baan, uitgeverij Pharos

Voor vluchtelingen in het basisonderwijs. F.C. De Wereld legt de nadruk op het eigen vermogen van het kind om de – soms gruwelijke – ervaringen te verwerken en aan de toekomst te werken. De school vervult in dit proces een belangrijke rol. Hopelijk biedt het project een handvat voor leerkrachten in de omgang met 'hun' kinderen

- **Weerbaarheidstraining voor leerlingen die nieuw zijn in Nederland**

Door: Bram Tuk, uitgeverij Pharos juli 2012 (digitaal te verkrijgen)

-F.C. de wereld

- Welkom op school

Door: Bram Tuk, uitgeverij Pharos (digitaal te verkrijgen)

- **Wereldreizigers – Lopend vuurtje**

Websites:

- <http://www.kitpublishers.nl/33740/KIT-Publishers/KIT-Publishers-Catalogue?ThemeID=14> Op deze site zijn boekjes te koop over verschillende landen, speciaal geschreven voor kinderen. Leuk om het boek van land van herkomst van de neveninstromer in de klas te hebben en te laten zien aan de klas.

- <http://www.watenhoe-nt2.nl/>

Een website waar meerdere lestips opstaan voor het aanbod van Nederlandse grammatica aan anderstalige leerlingen.

- <http://www.schoolaanzet.nl/>

Op deze pagina zijn meerdere kwaliteitskaarten te downloaden over woordenschat. Hierop zijn vele praktische tips te vinden. Type bij zoeken: woordenschat.

- <http://www.logo3000.nl/index.php/basiswoordenlijst-amsterdamse-kleuters/>

Hier kun je de basiswoordenlijst Amsterdamse kleuters downloaden:

- <http://www.digiwak.nl/>

Hier kun je de basiswoordenlijst voor groep 3 tot en met 8 downloaden

- Op deze site kun je informatie en tips vinden voor onderwijs aan nieuwkomers:

- <http://www.lowan.nl/primaironderwijs.html>

Op deze site kun je verschillende thuisstalen vergelijken met de Nederlandse taal. Welke klanken komen overeen en welke niet? Dit wordt weergegeven in IPA.

- <http://www.nt2taalmenu.nl/>

website met allerlei NT2 materialen:

- <http://www.nt2.nl/>

Memory spelen rondom verschillende thema's:

- <http://www.taalmemory.nl/ned/dut/subdutch.html> .
- <http://www.kennisnet.nl/sectoren/mbo/nt2/oefenen/nederlands/>

Verschillende oefeningen voor het oefenen van de Nederlandse taal. Oefeningen als; spreken, luisteren, werkwoorden, verkleinwoorden, lidwoorden e.d. Van belang om kritisch te bekijken wat zinnig is of aansluit bij de klas.

- www.taalbeginthuis.nl

Website voor ouders in meerdere talen. Op de site zijn vuistregels te vinden voor taalontwikkeling en meertalig opvoeden. Allerlei tips om met het kind aan de slag te gaan.

DVD's

*Meertaligheid, niet fout maar feit

*kijkje hier kijkje daar (materiaal beginnende Nederlandse woordenschat)

Literatuur:

Woorden leren woorden onderwijzen	Verhallen, M en S. Verhallen (1994) CPS, Hoevelaken
Met woorden in de weer	Nulft, D van den en Verhallen (2002); Coutinho, Bussum
Woordenschatontwikkeling	Kienstra, M (2003) Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen,
Reflecterende taaldidactiek	Essers, A (2004) Garant, Antwerpen-Apeldoorn
Taal en didactiek: woordenschat	Huizinga, H (2005) Wolters-Noordhof Groningen/Houten
Nederlands als tweede taal in het Basisonderwijs	Kuiken, F., Vermeer, A. (2005) ThiemeMeulenhoff, Utrecht
Meer en beter woorden leren	Marianne Verhallen, (2009) Brochure PO-raad
Zien is snappen	Jose Coenen en Marije Heijdenrijk(2011) Bazalt
Op woordenjacht	Jack Duerings, Barbara van der Linden, Uriël Schuur & Heleen Strating (2011) Garant/Fontys